

Nr 1024

Av herrar Åkerlund och Brundin, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 88, med förslag till lag med särskilda bestämmelser om riksbankens sedelutgivning, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1178 i Andra kammaren)

I proposition nr 88 år 1969 har Kungl. Maj:t på riksbanksfullmäktiges begäran föreslagit en ändring i 16 § av riksbankslagen, varigenom riksbanken skulle erhålla obegränsad rätt till förvärv av aktier i Banken för internationell betalningsutjämnning (BIS). Detta förslag, som framlagts i den s. k. sedelutgivningspropositionen, bör ses också i samband med den samma dag avgivna propositionen nr 87, vari riksdagens samtycke begäres till fortsatt valutareglering. I sistnämnda proposition erinrar finansministern om "att den svenska valutaregleringen f. n. främst reglerar värdepappershandeln och de finansiella krediterna". Det är på dessa punkter som Sverige bl. a. avgivit reservationer mot OECD:s kapitalfrigörelsestadga. Det är i fråga om s. k. portföljinvesteringar som de bestämdaste önskemålen om en liberalisering av valutaregleringen i många år uttalats. Och det är i fråga om bl. a. dessa som finansministern säger att "en betydelsefull ytterligare liberalisering" sannolikt skulle "göra valutaregleringen ganska verkningslös", varför förbudet mot portföljinvesteringar strikt upprätthålles gentemot allmänheten.

Riksbankens av finansministern godtagna begäran om rätt att utan gräns få förvärva "de aktier i banken, som kan komma att erbjudas", ställer principerna för valutaregleringen i bjärt belysning. Den rätt som av gammalt varit varje svensk medborgares, att få investera av sina pengar utomlands, förmenas honom samtidigt som riksbanken för visst fall föreslås erhålla obegränsad rätt till portföljinvestering. Riksbanken, vars innehav av främmande valutor med varje rimligt betraktelsesätt måste anses vara ett svenska folkets förvaltningsuppdrag och inte en privategendom, kan rentav tänkas komma att finansiera sina aktieköp med valutor som till reellt underpris rekvireras av medborgare som själva skulle ha velat göra portföljinvesteringar. Dessa invändningar av principiell natur väger så tungt att riksbankens hemställan för konsekvensens skull utan vidare borde avslås.

Emellertid är det mera vår mening att steg bör tagas för att snarast öppna möjlighet till portföljinvesteringar för privat verksamhet än att förbjuda riksbanken att för sin verksamhet förvärva aktier till rimliga belopp. Det ligger därför närmast till hands att överväga en höjning av det belopp av 20 miljoner schweiziska francs som riksbanken f. n. äger disponera för ändamålet, såsom också framhålls i propositionen. Vad som därvidlag kan vara lämpligt kan dock inte för närvarande beräknas.

Riksdagen bör därför i stället uttala att aktieförvärven i BIS icke bör få sådan omfattning att det inkräktar på eller försenar möjligheten att medge privata portföljinvesteringar. Det skulle nämligen kunna bli fråga om att taga flera tiotal miljoner kronor av de knappa valutatillgångarna i anspråk för aktieförvärven i den s. k. Baselbanken.

Under åberopande av det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av förslaget till lag om ändring i lagen den 30 juni 1934 (nr 437) för Sveriges riksbank 16 § måtte uttala att riksbankens förvärv av aktier i Banken för internationell betalningsutjämning icke bör få sådan omfattning att det inkräktar på eller försenar möjligheten att medge privata portföljinvesteringar.

Stockholm den 22 april 1969

Henrik Åkerlund (m)

Paul Brundin (m)
